

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek
29 maja 2018
nr 39 (LXXIII)
cena: 13 kč

WYWIAD
ROZMOWY PODCZAS
20. KINA NA GRANICY
STR. 6

SPORT
WIARA
CZYNI CUDA
STR. 9

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Od 190 lat brzmi polska mowa

WYDARZENIE: Przed 190 laty wznieśli ją nasi przodkowie. W tym samym miejscu stoi do dziś i nadal brzmi w niej polska mowa. W weekend hucznie świętowano w Olbrachcicach.

Beata Schönwald

Piętrowy obiekt nie przypomina dzisiaj parterowego budynku z 1828 roku. To dlatego, że kilkadziesiąt lat później zostało do niego dobudowane piętro. Obecnie mieszkają się w nim polska szkoła podstawowa i polskie przedszkole, które działają pod wspólną dyrekcją. W szkole w klasach 1-5 uczy się obecnie 16 dzieci, do przedszkoła uczęszczają ich 21. W jubileuszowym przedstawieniu wystąpiły wszystkie, choć oczywiście główne role odegrali raczej starsi uczniowie.

Szkoła wzięła na warsztat popularną baśń H. Ch. Andersena „Brzydkie kaczątko”.

– Skorzystaliśmy ze scenariusza Zofii Wójcik, który dostosowaliśmy do potrzeb i możliwości naszej szkoły – mówi Jolanta Kożusznik, reżyserka spektaklu i dyrektorka polskiej szkoły i przedszkola w Olbrachcicach. Jak zaznacza, w jego przygotowanie w równym stopniu zaangażowały się wszystkie zatrudnione w tej placówce panie – od dyrektorki po woźną. Przez ostatnie dwa miesiące nie rozstawały się z igłą i nicią, szyjąc

• Dzieci wystawiły baśń „Brzydkie Kaczątko”. Fot. BEATA SCHÖNWALD

kostiumy, kilka miesięcy spędzili nad muzyką i piosenkami do przedstawienia. – Również dzieci zaczęły przygotowywać do występu z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem, zapoznając je z baśniami

Andersena. W „Brzydkim Kaczątku” starały się je uczulić na problem szykanowania drugiego człowieka, odrzucania kogoś, kto jest inny i jakby do nas nie pasuje. To bardzo aktualny problem i my-

ślę, że po tym, z jakim zaangażowaniem uczuciowym dzieci odegrali to przedstawienie, było widać, że przejęły się tym tematem – przekonuje Jolanta Kożusznik.

Ciąg dalszy na str. 3

EDUKACJA
Nauka w praktyce

Kijów. Pod koniec tygodnia na Ukrainie odbyło się dwudniowe seminarium dotyczące nauczania w językach mniejszości narodowych w ramach państwowego systemu edukacyjnego. W drugim dniu spotkania można było usłyszeć o doświadczeniach polskich szkół w naszym regionie. STR. 3

KULTURA

Teatralny maraton po półmetku

Cieszyn/Czeski Cieszyn. 28. Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez Granic” przekroczył już półmetek. Dziś o godz. 9.00 w Teatrze A. Mickiewicza w Cieszynie aktorzy gdańskiego Teatru „Minitatura” zaprezentują „Krzyżaków” na podstawie powieści Henryka Sienkiewicza. Z kolei o godz. 17.00 w Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie HaDivadlo z Brna wystawi klasyczny czeski dramat „Maryša” w reżyserii Lukásza Brutowskiego. STR. 4

TRANSPORT

Pociągiem na plaże

Bogumin/Hel. Ta informacja zainteresuje wszystkich miłośników kąpieli w Bałtyku. Od 22 czerwca z Bogumina będzie można bezpośrednio nocnym pociągiem dojechać nad morze. Czeskie Koleje po długich rozmowach doszły do porozumienia z polskim przewoźnikiem. Z Bogumina ekspres wyruszy o godz. 20.12 i w godzinach porannych dotrze do Gdańskiego, Gdyni, Sopotu, a następnie również do Łebi i na Hel (na zdjęciu). Cena biletu z Bogumina na Hel wyniesie 624 korony. Osoby, które zdecydują się na podróż w przeciwną stronę, w Boguminie zameldują się o godz. 9.58. (jb)

Staliśmy się widoczni

Od czwartku do niedzieli w Ostrawie trwało Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Dziennikarów Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS. – Nasz region odwiedzili dziennikarze z ponad dwudziestu redakcji i nie boję się stwierdzić, że odniesliśmy duży sukces. Goście nie szczędzili nam bowiem pochwał. Podobało im się zaś nie tylko to, w jaki sposób jest zorganizowana nasza mniejszość, ale byli także pod wrażeniem wzorcowej wręcz organizacji tegorocznego zjazdu – mówi Adam Krumnikl, który od lat reprezentuje w Stowarzyszeniu MIDAS redakcję „Głosu”. Całość zorganizował Kongres Polaków w Republice Czeskiej, który otrzymał dofinansowanie z Senatu RP ze środków Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Jego zdaniem to historyczny moment nie tylko dla „Głosu”, ale całej polskiej mniejszości.

– Wśród reprezentantów innych europejskich mniejszości narodowych naprawdę dobrze się reklamowaliśmy. Przedstawiciele mniejszościowych dziennikarów mówili mi, że wcześniej nie znali naszej sytuacji, często nic o nas nie wiedząc. Zgromadzenie MIDAS-u radikalnie zmieniło tę sytuację. Odpowiedzieliśmy na wszystkie ich pytania, dzięki czemu w Europie staliśmy się o wiele bardziej widoczni – mówi Krumnikl.

W piątek w hotelu „Imperial” w Ostrawie odbyła się sesja otwarta MIDAS-u. Zainaugurował ją członek zarządu MIDAS, Bojan Brezigar, który jest przedstawicielem Słoweńców żyjących we Włoszech.

– W Ostrawie, w gronie mniejszości polskiej, MIDAS jest po raz pierwszy, ale już od lat jesteśmy w kontakcie – mówił Brezigar. Podkreślił, że MIDAS, choć jest małą organizacją, utrzymuje relacje z organizacjami i instytucjami europejskimi, przede wszystkim z Komisją Europejską, by mieć pewność, że nie zostaną przyjęte takie przepisy, które zagroziłyby finansowaniu mediów mniejszościowych ze środków publicznych. Bez nich media te, działające na wolnym rynku, sobie nie poradzą.

Uczestników sesji przywitali następnie: Günther Hofer z Regionu Autonomicznego Trentino – Tyrol Południowy, Stanisław Folwarczny – wicehetman województwa morawsko-śląskiego, Janusz Bilski – konsul generalny RP w Ostrawie,

Mariusz Wałach – prezes Kongresu Polaków w RC oraz Joanna Zając z Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Kongres i Fundacja wspólnie zorganizowały Walne Zgromadzenie MIDAS, dzięki wsparciu finansowemu udzielonemu przez Senat RP.

W dalszej części programu Józef Szymeczek, historyk i wiceprezes Kongresu Polaków, przedstawił historię i współczesność Śląska Cieszyńskiego oraz polskiej grupy narodowej na Zaolziu. Okazję do prezentacji miały media polskie w Republice Czeskiej: „Głos”, „Zwrot”, polskie audycje Radia Czeskiego i Telewizji Czeskiej w Ostrawie. Naszą gazetę przedstawił redaktor naczelny Tomasz Wolff.

Ciąg dalszy na str. 5

Czytaj
»Głos«
online

18039

NASZ »GŁOS«

Beata Schöñwald
beata.schonwald@glos.live

Człowiek, który nie mieszka w stolicy, rzadko ma okazję zobaczyć swoje miasto w filmie. Mało tego, w dobrym filmie, który nawet bardziej wybredni krytycy filmowi zdążyli już nazwać filmowym wydarzeniem roku. Mowa oczywiście o Hawierzowie i filmie „Dukla 61”. Jego pierwszy odcinek mogliśmy obejrzeć w niedzielę w Telewizji Czeskiej. Drugi zostanie wyemitowany tydzień później.

Tematem filmu jest tragedia górnicza, do której doszło 7 lipca 1961 roku w Kopalni „Dukla”. Zginęło w niej 108 górników. Ta liczba mówi sama za siebie i nie wymaga komentarza. Tak samo jak sam film nie potrzebuje bardziej wymyślnej nazwy niż „Dukla 61”. Liczy się treść, dobrze wykreowane postaci oraz klimat miejsca i epoki. A te wszystkie elementy ten film zawiera.

Pierwszy półtoragodzinny odcinek jest wprowadzeniem w socjalistyczny świat bicia rekordów wydobycia, w brudny świat kopalni oraz w życie prowadzone w dwupokojowym mieszkaniu, którym tak naprawdę rządzi kobiety. – Żony górników nie pracują. One prowadzą dom – mówi jeden z głównych bohaterów. Pierwszy odcinek jest też jednak niekończącym się oczekiwaniem na to, co nieuchronne musi przyjść. Widzowi, który nie wie, że do katastrofy dojdzie dopiero w drugim odcinku, spodziewa się jej praktycznie w każdej scenie, która rozgrywa się w podziemiach. W tym ponurym napięciu trwa do samego końca i pewnie wolałyby, gdyby to od niej rozpoczął się film. Wówczas bowiem jej ofiary pozostałyby dla niego tylko nazwiskami, a nie osobami z krwi i kości.

Być może wielu mieszkańców regionu uzna natomiast, że mankamentem filmu jest język. Nie mam na myśli tych wszystkich wulgarni, które w filmie musiały jednak się znaleźć, żeby obraz był pełny. Bardziej mi chodzi o zbytnie stawianie akcentu na przedostatnią sylabę w ostrawskiej gwarze, która z domieszką pojawiających się niestandardów, ni zoward polskich i słowackich słów czasem robi się wręcz niezrozumiała, a w wykonaniu aktorów brzmi po prostu sztucznie. Rozumiem jednak, że praski czeski brzmiałby w tych warunkach o wiele bardziej katastrofalnie.

W OBIEKTYWIE...

• W sobotę w darkowskim Domu Zdrojowym chór mieszany „Dźwięk” obchodził swój jubileusz 90-lecia. Od 2009 r. zespół prowadzi Tomasz Piwko. Drugą część uroczystości uświetnił Polski Chór Mieszany „Collegium Canticorum” z dyrygent Anną Szawińską. (wik)

CYTAT NA DZIŚ

Dmitrij Pieskow,
rzecznik prasowy Kremla

•••

Eventualne rozlokowanie w Polsce baz USA jest suwerenną decyzją każdego kraju. Rosja jest gotowa reagować na rozszerzenie infrastruktury NATO w kierunku jej granic

E-STREFA

Zapraszamy do obejrzenia zdjęć i krótkiego materiału filmowego z przebiegu MIDAS-u na Zaolziu.

DZIŚ...

29

maja 2018

Imieniny obchodzą:

Maria, Magdalena,
Urszula

Wschód słońca: 4.46

Zachód słońca: 20.39

Do końca roku: 216 dni

(Nie)typowe święta:

Europejski Dzień Sąsiada
Dzień Działacza Kultury

Przyśłapia:

„Maria Magdalena zwykłe
rada, gdy deszcz pada”

JUTRO...

30

maja 2018

Imieniny obchodzą:

Ferdynand

Wschód słońca: 4.45

Zachód słońca: 20.40

Do końca roku: 215 dni

(Nie)typowe święta:

Światowy dzień soku
Dzień bez Stanika

Przyśłapia:

„Ślub majowy – grób
gotowy”

POJUTRZE...

31

maja 2018

Imieniny obchodzą:

Aniela, Kamila, Petronela

Wschód słońca: 4.44

Zachód słońca: 20.42

Do końca roku: 214 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Bociana Białego
Światowy Dzień bez
TytoniuŚwiatowy Dzień bez
Majtek

Przyśłapia:

„Jaki dzień w Boże Ciało,
takich dni potem niemało”

POGODA

wtorek

dzień: 28 do 30 C
noc: 16 do 14 C
wiatr: 1-4 m/s

środa

dzień: 28 do 30 C
noc: 16 do 14 C
wiatr: 1-4 m/s

czwartek

dzień: 28 do 30 C
noc: 16 do 14 C
wiatr: 1-4 m/s

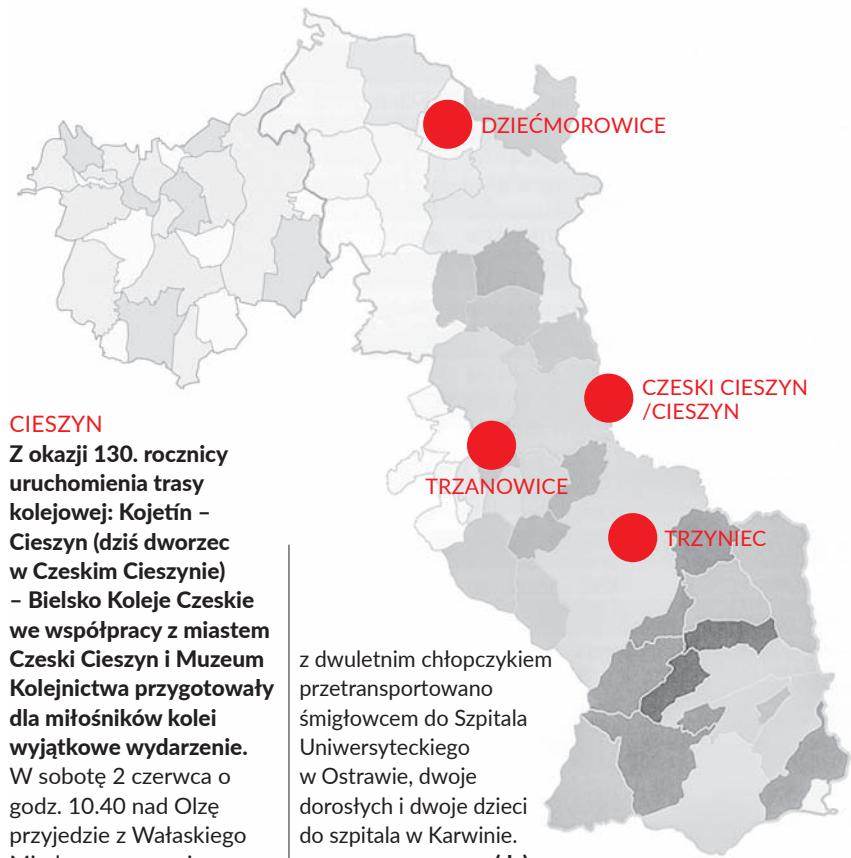
Rzeźby w nowym

Przeprowadzka kamiennych brył, które ważą od kilku do kilkunastu ton, nie należy do rzeczy łatwych. W Cierlicku-Grodziszczu udało się ją przeprowadzić. W piątek odbyło się uroczyste otwarcie Parku Rzeźb Górnego Dwór, przeniesionego w nowe miejsce. Uczestniczyły w nim władze Cierlicka i przedstawiciele okolicznych gmin, dzieci oraz rzeźbiarze na czele z głównym organizatorem całego projektu oraz autorem kilku wystawionych rzeźb, Martinem Kuchařem.

Przeprowadzka parku stała się konieczna, ponieważ właścicieli prywatnych gruntów, na których dotychczas się znajdował, nie życzyli sobie jego dalszego funkcjonowania w tym miejscu. Rzeźbiarzom wyszły na rękę władze gminy. – Park został przeniesiony na teren dawnego cmentarza z XII wieku. Gmina dokumentała przylegające do niego działki. Z

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

z dwuletnim chłopczykiem przetransportowano śmigłowcem do Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie, dwoje dorosłych i dwoje dzieci do szpitala w Karwinie. (dc)

TRZANOWICE
Gmina otrzymała dotację z funduszy województwa morawsko-śląskiego na odnowę i uporządkowanie ścieżek edukacyjnych na terenie wioski. W ramach projektu zostaną m.in. pomalowane drewniane elementy ścieżek, takie jak brama, tablice informacyjne z daszkami, ławki, uporządkowana będzie zieleń otaczająca ścieżki. Zostanie także zaktualizowany „Przewodnik po ścieżce edukacyjnej w Trzanowicach”. (dc)

TRZYNIEC
Ruszył projekt „Beskidy na rowerze”, realizowany przez Regionalną Radę Rozwoju i Współpracy z Trzyniecką oraz Ośrodek Promocji, Kultury i Sportu Gminy Brenna. W jego ramach wydano już mapy beskidzkich tras rowerowych, a w Brennej zaczęła działać wypożyczalnia rowerów i ich stacja naprawcza. Mapy są dostępne w trzynieckiej Informacji Turystycznej oraz w siedzibie Regionalnej Rady Rozwoju i Współpracy, natomiast po polskiej stronie granicy w Ustroniu w Informacji Turystycznej oraz Informacji Turystycznej i Parku Turystyki w Brennej. (wik)

miejscu

• Martin Kuchař w Parku Rzeźb przed jego przeprowadzką. Fot. DANUTA CHLUP

Martinem Kuchařem podpisaliśmy umowę o bezpłatnym użytkowaniu działek na okres 30 lat – wyjaśnił w rozmowie z „Głosem” Josef Macura, zastępca wójta Cierlicka.

Park Rzeźb znajduje się w pobliżu Babiej Góry, przy trasie rowerowej z Czeskiego Cieszyna na Żwirówkisko. (dc)

13

raz odbył się Dzień Tradycji i Stroju Regionalnego.

Na Rynku w Cieszynie wystąpiła „Olza” z Czeskiego Cieszyna, ze społy z Koniakowa, „Maliniorze” z Brennej oraz dzieci z cieszyńskich przedszkoli. Fot. Ox.pl

Trzyniec co raz bliżej celu

Parlament Republiki Czeskiej poparł starania władz Trzynieca, by stał się miastem statutarnym. Izba Poselska w piątek uchwałała zmianę ustawy o gminach, w której wymienione są wszystkie miasta statutarne na terenie kraju. Nowelizację musi jeszcze zatwierdzić Sejm i podpisać prezydent.

– Bardzo się cieszę z decyzji Izby Poselskiej. Jesteśmy blisko celu, w trwającym blisko rok procesie legislacyjnym brakują nam już tylko dwa kroki prowadzące do tego, by Trzyniec został zaliczony w poczet miast statutarnych. Podczas swojej ostatniej wizyty w Trzyniecu pan prezydent powiedział, że poprze

starania Trzynieca w tym zakresie. Definitywnego potwierdzenia powinniśmy więc doczekać się latem – skomentowała burmistrz Věra Palkovská.

Trzyniec, który liczy 36 tys. mieszkańców, a jego obwód administracyjny liczy blisko 59 tys. mieszkańców, należy do największych miejscowości w kraju, które nie są miastami statutarnymi. Jeżeli hutnicze miasto otrzyma tytuł, o który się stara, zdobędzie nie tylko większy prestiż, ale otworzą się przed nim nowe możliwości udziału w projektach przeznaczonych tylko dla największych miast w kraju. (dc)

Nauka w praktyce

Seminarium zostało zorganizowane z inicjatywy Komisji Europejskiej, która monitoruje sytuację mniejszości narodowych w Europie i trzyma ochronną pieczę nad przestrzeganiem ich praw, w tym prawa do nauki w języku mniejszościowym. Na Ukrainie temat ten jest tym bardziej aktualny, że edukacja odbywa się tam w kilku językach mniejszościowych.

W drugim dniu zostały zaprezentowane przykłady z innych części Europy. Dotyczyły one mniejszości słoweńskiej w Austrii oraz polskiej w Republice Czeskiej. Marta Kmeť, jako dyrektor Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w RC, przedstawiła ramy prawne polskiego szkolnictwa mniejszościowego, zasady

jego finansowania oraz zabezpieczenie szkół od strony podręczników. Jak nauczanie języka polskiego, historii i geografii Polski wygląda w praktyce, ile lekcji szkoły mniejszościowe mogą na to przeznaczyć, opowiedziała z kolei Urszula Czudek, dyrektor Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie.

– Ze względu na inny projekt nie mogłam co prawda pojechać do Kijowa, dlatego razem z Urszulą Czudek i Beatą Michalik z jabłonkowskiej szkoły uczestniczyłyśmy w drugim dniu spotkania na zasadzie wideokonferencji – zaznaczyła Kmeť.

Dodała również, że osoby związane z edukacją mniejszościową na Ukrainie zaprosiła do naszego regionu.

(sch)

Naturalny Gott

• Czeskiego piosenkarza, Karla Gotta, można było w ostatnich kilku dniach spotkać na Herczawie. Powodem jego przyjazdu w Beskidy były zdjęcia do czesko-słowackiej baśni filmowej Dušana Rapoša i Petra Šišky, „Kiedy smoka boli głowa”. – To miejsce zostało wybrane znamienne i z wielkim wyczuciem. To dla nas relaks i inspiracja, ponieważ natura dodaje nam spokoju. Cieszę się, że nie gram samego siebie, ale kowala. Mężczyznę umięśnionego, z którego emanuje doświadczenie życiowe – powiedział Gott zachwycony krajobrazem Herczawy. W baśni wcieli się w rolę kowala, a później króla. Razem z córką Charlottą, która zagra rolę jego wnuczki, zaśpiewa również tytułową piosenkę do filmu.

(sch)

Od 190 lat brzmi polska mowa

Dokończenie ze str. 1

Mali aktorzy z Olbrachcic odegrali „Brzydkie kaczątko” po raz pierwszy już w piątek. Na próbę generalną zaprosili swoich rówieśników z okolicznych szkół i przedszkoli. W sobotę natomiast wystąpili przed dorosłą publicznością. Sala Domu Robotniczego pękała w szwach. Na widowni oprócz rodziców, dziadków, wychowanków i przyjaciół szkoły zasięli również wszyscy ci, którzy potrafią docenić znaczenie polskiej szkoły dla danej miejscowości. Obecny był konsul generalny RP w Ostrawie, Janusz Bilski, władze Olbrachcic, przedstawiciele polskich szkół i polskich organizacji na Zaolziu. Na scenie zaprezentowały się jednak nie tylko dzieci, ale też wszyscy pracownicy szkoły i przedszkola, którzy na tę okazję zawiązali mini-zespół wokalno-instrumentalny i zaprezentowali wiązankę dawnych piosenek szkolnych.

– Natomiast taką wisienką na torcie był krakowiak, którego wyćwiczyli dawni absolwenci szko-

ły. To był fenomenalny występ na miarę zespołu pieśni i tańca z prawdziwego zdarzenia. Co jednak najważniejsze, świadczył on o więzi, która łączy dawnych uczniów ze szkołą ich dzieciństwa – podkreśla dyrektorka.

Kontynuacją uroczystości jubileuszowych była plenerowa zabawa. Rodzice skupieni w Kole Macierzy Szkolnej w jej organizacji włożyli wiele wysiłku. W efekcie zamiast zwykłego festynu szkolnego zorganizowali festyn w kraju baśni z bajkowymi postaciami, konkursami i współzawodnictwami dla dzieci. A zamiast popularnych kiełbasek z grillu serwowały dania z domowego świńiobicia, które przeprowadzili tydzień wcześniej. Dzięki pomocy Klubu Kobiet olbrachcickiego MK PZKO nie zabrakło też tradycyjnych festynowych kołaczyków. – Cieszę się, że mamy taką Macierz Szkolną, że Miejscowe Koto PZKO zawsze jest otwarte na nasze potrzeby i że gmina była z nami

także wtedy, kiedy perspektywy szkoły nie rysowały się zbyt optymistyczne – mówi Jolanta Kożusznik. (sch)

• Obchodom 190-lecia budynku polskiej szkoły w Olbrachcicach towarzyszyła wystawa przypominająca jej dawną historię oraz pokazująca teraźniejszość. Najstarszej historii została poświęcona cała jedna klasa, w której oprócz starych kronik szkolnych zostały zgromadzone dawne książki i podręczniki, a nawet historyczne ławki z kałamarzem. – Naszym celem było pokazanie, że nasza polska szkoła zawsze była szkołą polską i jako taka przetrwała do dziś – mówi dyrektorka, Jolanta Kożusznik. Szkołę i wystawę można było zwiedzać przez dwa dni – w sobotę i niedzielę. Zwiedzających było bardzo dużo, drzwi się praktycznie nie zamkijały.

• Przedszkolaki w tańcach. Fot. BEATA SCHÖNWALD

NASZA RECENZJA

Katastrofa zamiast ślubu

Scena Polska rozpoczęła bieżący sezon artystyczny mocnym uderzeniem, wystawiając „Lampkę oliwną” Emila Zegadłowicza. Kończy go równie imponująco, za sprawą premiery „Tektoniki uczuć” francuskiego autora, Erica-Emmanuela Schmitta. Premiera miała miejsce w sobotę na deskach Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie.

Według efektu motyla, z angielskiego „butterfly effect”, trzepot skrzydeł motyla na jednym krańcu globu może wywołać tsunami (lub inną katastrofę) w drugiej części świata. Zainspirowany efektem motyla Schmitt napisał dramat „Tektonika uczuć”. Autor nawiązuje do teorii tektoniki płyt, czyli wędrówki płyt litosfery, które przemieszczając się, uderzają lub ocierają się o siebie, a to z kolei prowadzi do wielkich katastrof: wybuchów wulkanów, trzęsień ziemi, fal tektonicznych i innych. Posługując się tym porównaniem, autor wskazuje, że czasem wystarczy jedno niepotrzebne słowo lub głupi, nieprzemysłany żart, by wywrócić nasze życie do góry nogami.

Taka katastrofa ma miejsce w życiu Diany (Lidia Chrzanówka) i Richarda (Rafał Walentowicz), głównych bohaterów najnowszej propozycji Sceny Polskiej. Niby para jest w sobie zakochana, planują zaręczyny i bardzo im na sobie zależy, ale pewnego dnia Diana mówi coś takiego, co stawia pod znakiem zapytania przyszłość ich związku. Richard nie pozostaje dłużny – rewanżuje się zranieniem swojej niedoszłej narzeczonej. Od tego momentu zaczyna się pełna intryg relacja, w której pierwsze skrzypce gra manipulująca wszystkimi Diana. – Kiedy kobietę trzyma przy życiu czyjaś miłość, i na-

Fot. KARIN DZIADEK

gle ta miłość zostaje jej odebrana, żeby nie umrąć, musi zamienić to uczucie na inne, równie silne: nie-nawiąść – stwierdza Diana. W intrydzie mającej na celu odegranie się na Richardzie angażuje parę prostytutek, Rodicę Nicolescou (Barbara Szotek-Stonawski) i Elinę (zastępującą Patrycję Sikorę Małgorzatę Sikorę). Złość, frustracja i pragnienie zemsty na tyle zaślepiają główną bohaterkę, że nie liczy się z uczuciemi swojej matki (Halina Paseková), aż wreszcie nie zauważa, że w tej grze va banque może utracić zupełnie wszystko...

„Tektonika uczuć” Sceny Polskiej to spektakl bardzo plastyczny i widowiskowy, mimo że reżyser, Pavel Ondruch i scenografka, Zu-

zana Mazáčová postawili na minimalizm scenograficzny. W centralnej części sceny pojawił się duży kryształowy żyrandol, zaś poniżej stanęła czerwona sofa rogowa, której moduły są w trakcie spektaklu rozkładane, przedstawiane, aż w końcu ich ubywa (są wynoszone) i na końcu spektaklu zupełnie znikają. Podobnym przemianom ulegają uczucia głównych bohaterów: w udany związek wkrada się burza i wszystko wywraca, aż wreszcie dawnia miłość znika. Laboratoryjny charakter teatralnej opowieści podkreśliły jupitery, których snopy światła padały na przestrzeń gry aktorów. Ondruch świetnie rozplanaował ruch sceniczny i reżyserię światła. Końcowe sceny pierwszej

•••

**Kiedy kobietę trzyma
przy życiu czyjaś
miłość, i nagle ta
miłość zostaje jej
odebrana, żeby
nie umrąć, musi
zamienić to uczucie
na inne, równie silne:
nienawiść**

części przedstawienia przyprawiły mnie o gęsią skórkę. Przedstawienie „Tektonika uczuć” jest zrobione z rozmachem przy minimum środków scenicznych – po tym można poznać dobrego i świadomego prawidła teatralnych reżysera. Wielka więc szkoda i strata dla Teatru Cieszyńskiego, że dotąd etatowy reżyser od nowego sezonu artystycznego przeniesie się z Czeskiego Cieszyna do Pragi, gdzie obejmie kierownictwo artystyczne w Teatrze Ungelt.

Po premierze w kuluarach teatralnych Rudolf Molniński, aktor i reżyser, były kierownik artystyczny Sceny Polskiej powiedział, że „Tektonika uczuć” nie byłaby tak dobrym przedstawieniem bez aktorów i w zupełnie się z nim

zgadzam. Z przyjemnością obserwowałam dojrzałe i świadome aktorstwo odtwórców ról pierwszoplanowych, Rafała Walentowicza i Lidii Chrzanowskiej, która przy okazji tej premiery świętowała swoje trzydziestolecie na deskach teatralnych. Równie dobre były role drugoplanowe: matki w wykonaniu Haliny Pasekowej („Tektonika uczuć” to 220. premiera w jej karierze artystycznej) i prostytutki Rodicy Nicolescou Barbarę Szotek-Stonawski. Szczególnie ta druga kreacja nadała przedstawieniu komiczny, humorystyczny rys. Brała dla czwórki etatowych aktorów Sceny Polskiej, którzy zagraли swoje role naturalnie, bez maniery i wyrażały się tak, jak mówią zwykli ludzie. Dzięki temu sceniczna historia była przekonującą oraz zdołała porwać serca odbiorców. Niestety, sztucznie wypadła Małgorzata Sikora. Aktorka grała ze zbyt dużym patosem i ekspresją – tak nie mówi i nie zachowują się normalni ludzie, nawet jeśli jest to Elena o trudnej i nieoczywistej historii. Oczywiście, młoda aktorka nie miała łatwego zadania, bo jej postać to pokrętny charakter, złożony z wielu sprzeczności, jednak szkoda, że ta kreacja wypadła nieprzekonująco. Należy mieć nadzieję, że Małgorzata Sikora w kolejnych występowaniach nieco stonuje ekspresję i lepiej ustawia głos.

Małgorzata Bryl-Sikorska

Artystyczny powrót

WBibliotece Regionalnej w Karwinie do końca miesiąca (w godzinach otwarcia placówki) swoje grafiki pokazuje Herbert Kisza, artysta pochodzący z Podobory, który jednak w pełni rozwiniął skrzydła w północno-zachodnich Czechach, w mieście Kadaň. Rozpoczynał jak wiele osób – podpatrując ojca, który malował i chętnie wsparł aspiracje swojego syna w artystycznym kształceniu – najpierw w Brnie, w Szkole Rzemiosł Artystycznych, a po egzaminie maturalnym dalej w Wyższej Szkole Artystyczno-Przemysłowej w Pradze.

Jak wspomina, studia w drugiej połowie lat 60. XX wieku były wspaniałym okresem, który pozwolił na rozwinięcie skrzydeł. Z kolei członkostwo w ówczesnym Czesko-słowackim Związku Artystów Plastyków, który przyznawał młodym skromne stypendia, pozwoliło na kontynuację studiów – wyjazd do Anglia oraz Skandynawii. Tuż po studiach ożenił się i osiedlił w północno-zachodnich Czechach, gdzie kupił zaniedbany renesansowy dom, wyremontował i zamienił na galerię, ale przede wszystkim przez kolekcjonerów, nie tylko krajowych, ale i europejskich. Świadczy o tym udział i nagrody zdobywane w międzynarodowych przeglądach – np. w Malborku, czy Ostrowie Wielkopolskim. (o)

• Jedna z prac Herberta Kiszy. „Dedal i Ikar”. Fot. ARC

Charakterystyczną cechą jego twórczości jest atmosfera pełna poezji, a odpowiednio budowana głębia podkreśla wspaniałe światło, które rozlewa się po przedstawianym krajobrazie, stając się znaczącym czynikiem każdej kompozycji. Technika akwaforty i akwaforty, którymi wykonuje swoje grafiki, jest niejako nawiązaniem do malarstwa

Twórczość Herberta Kiszy doceniana jest nie tylko przez galerie, ale przede wszystkim przez kolekcjonerów, nie tylko krajowych, ale i europejskich. Świadczy o tym udział i nagrody zdobywane w międzynarodowych przeglądach – np. w Malborku, czy Ostrowie Wielkopolskim. (o)

Teatralny maraton po półmetku

Przedstawienie „Miniatury” to pierwsza adaptacja powieści Sienkiewicza w formie teatru lalkowego. Spektakl wyreżyserował uznany dramaturg i reżyser Jakub Roszkowski, a scenografię i lalki zaprojektował jeden z najbardziej cenionych współczesnych polskich scenografów Mirek Kaczmarek. Dla odmiany jutro o godz. 17.00 Scena Polska Teatru Cieszyńskiego wystawi „Job Interviews”.

– Jesteśmy po półmetku, dlatego trudno o jakieś podsumowanie. Cieszymy się jednak, bo obserwujemy spore zainteresowanie naszym festiwalem. Dużą widownię mają przy tym nie tylko pełniaki, jak „Wesele”, ale także nasze nietypowe propozycje, na przykład spektakle dla całych rodzin, czyli między innymi wrocławskie „Piekle-Niebo” – mówi Janusz Legoń,

• Stylne „Wesele” Wyspiańskiego w reżyserii Jana Klaty. Gwiazdy Narodowego Starego Teatru i muzyka formacji Furia. Polski teatr niepodległości na scenie w Czeskim Cieszynie. Fot. Facebook Festiwal teatralny/Marian Siedlaczek

dyrektor artystyczny festiwalu. Przypomina przy tym, że organizatorzy starają się w tym roku nawiązać do wielkich rocznic polskiej i czeskiej państwowości. – Z tego powodu prezentujemy teatry narodowe. I tak 1 czerwca, na finał naszego festiwalu, wystąpi nad Olzą zespół Laterna magika Teatru Narodowego z Pragi ze spektaklem „Cube” i przyznam, że jestem bardzo ciekaw tego przedstawienia, bo prażanie są najstarszym multimedialnym

teatrem na świecie – mówi Legoń, dodając że do tej pory nie tylko publiczność, ale także aura sprzyja organizatorom. – Mamy nadzieję, że natura nadal będzie dla nas łaskawa, ponieważ 1 czerwca na Rynku w Czeskim Cieszynie pokażemy dwa przedstawienia dla dzieci; słowackie „Brzydkie kaczko” oraz czeskoczeską bajkę „O zbożniku Ondraszku”. Oba spektakle będą zaś można zobaczyć zupełnie za darmo – dodaje. (wik)

Staliśmy się widoczni

Dokończenie ze str. 1

• Przemówienie Joanny Zając, wiceprezesa Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

• Goście zwiedzili m.in. „Kasowy” w Mostach k. Jabłonkowa. Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Joanna Zając przedstawiła dane dotyczące działań na rzecz mediów, jakie realizuje Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”. – Utrzymujemy redakcje, ale przeznaczamy także środki na modernizację i rozwój infrastruktury oraz wsparcie koncepcyjne i merytoryczne. Chodzi nam o to, by media polonijne zbliżały się swoim poziomem do mediów komercyjnych, by były atrakcyjne zarówno formą, jak i treścią. Sytuacja w różnych krajach przedstawia się inaczej, dlatego współpraca z mediami w różnych krajach jest sprawą indywidualną – mówiła przedstawicielka Fundacji.

Dziennikarze nagrodzeni

Najważniejszym wydarzeniem piątku była ceremonia wręczenia nagród Stowarzyszenia MIDAS oraz nagród Ottona von Habsburga, przyznawanych w uznaniu zasług dla ochrony mniejszości i różnorodności kulturowej w Europie. W tym roku otrzymali je Istvan Papp z ukazującego się w Rumunii węgierskiego dziennika „Bihari Naplo” oraz niemiecka dziennikarka Petra Sorge z „Berliner Zeitung”. Nagrody są przyznawane dziennikarzom, którzy wykazali szczególnie zaangażowanie w nagłaśnianiu problemów ochrony mniejszości i różnorodności kulturowej w kontekście procesu integracji europejskiej. Nie tylko jednak honorują dziennikarzy i ich zawodową działalność, ale promują też ochronę mniejszości i różnorodność kulturową, walcząc z rasizmem i dyskryminacją oraz przyczyniając się do lepszego zrozumienia różnic kulturowych i etnicznych. W ceremonii wziął udział Ulrich von Habsburg, prywatnie bratanek byłego austriackiego księcia Ottona von Habsburga, patrona nagród Stowarzyszenia Dziennikarów Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS, który do Ostrawy przyjechał z Wiednia ekspresem „Polonia”. W uroczystości asystowała też para tancerzy z „Olzy” w strojach cieszyńskich oraz zagrała kapela „Nowina”.

Z kolei podczas zamkniętej części piątkowego Walnego Zgromadzenia przegłosowano zmiany w statucie organizacji umożliwiające członkostwo w organizacji dzien-

nikom elektronicznym. – Zarząd MIDAS-u będzie teraz analizował, które z elektronicznych mediów spełniają nasze wymagania, i które mogłyby ubiegać się o członkostwo. Poza tym poruszono sprawę dzienników wydawanych na Wyposach Brytyjskich w języku walijskim. Od kilku lat padają bowiem postulaty, by zaprosić ich przedstawicieli do naszego stowarzyszenia. I wygląda, że Walijczycy są tym zainteresowani – stwierdza Adam Krumnikl.

Uczestnicy ostrawskich obrad postanowili ponadto, że kolejne Zgromadzenie Ogólne MIDAS-u odbędzie się w przyszłym roku we Flensburgu w północnych Niemczech. Jego gospodarzem będzie zaś redakcja tamtejszej duńskiej gazety „Flensborg Avis”, która w 2019 r. będzie świętować 150-lecie swego istnienia.

Sobota w terenie (reportaż)

Na horyzoncie po prawej pasma Beskidów, po lewej nieczynne kopalniane szyby.

– Jesteśmy już na Zaolziu, tu właśnie mieszkamy – mówi przez mikrofon Zygmunt Rakowski, który tym razem pełni rolę przewodnika.

Pierwszy przystanek to Dom Polski im. Źwirki i Wigury na Kościelcu. Prezes Tadeusz Smugała z typową dla siebie emfazą opowiada o historii powstania tej siedziby, o bohaterskich lotnikach, o działalności Koła PZKO. Ktoś notuje jego wypowiedzi w notesie. Wszak dziennikarze zawsze są w pracy i chcą przedstawić swoim czytelnikom czy to w Katalonii, Siedmiogrodzie czy na Łużycach, jak wygląda życie mniejszości na powstałym w 1920 roku czesko-polskim pograniczu.

O tym wszystkim w nowej siedzibie Kongresu Polaków na Grabińskiej opowiadają prezes Mariusz Wałach i Zygmunt Rakowski. MIDAS-owcy zadają pytania. Ile abiturientów podejmuję studia na uczelniach w Polsce? Czy wracają? Czy w czeskich szkołach również nauczają polskiego? Czy język polski w kontaktach z administracją jest respektowany?

Kiedy pada odpowiedź na ostatnie pytanie, Janek Wowčer, redaktor naczelny wychodzącego w Budzi-

szynie lużyckiego dziennika „Serbske Nowiny”, zwraca się do mnie:

– To jest dokładnie tak samo, jak u nas w Saksonii z Łużyczanami. Oficjalnie możemy składać zapytania po lużycku, ale otrzymujemy się odpowiedzi po niemiecku.

Wowčer daje mi wizytówkę. Jak na szefę mniejszościowej gazety przystało, jest dwujęzyczna: po jednej stronie w górnolużyckim, po drugiej po niemiecku. Niby nic nadzwyczajnego, gdyby nie to, że z niemieckiej wersji dowiaduję się, że mam przyjemność, owszem z Jankiem, ale... Schäferem! Nie rozumiem. Dwóch Janków mają w redakcji, którzy noszą wspólne wizytówki? Ekologiczna oszczędność? O nie! Wowčer i Schäfer to ta sama osoba. To dziedzictwo pruskiej germanizacji z początku XIX w., kiedy urzędnicy tłumaczyli znaczenie lużyckich nazwisk na niemiecki. Nazwisko redaktora „Nowin” po polsku brzmiałoby Owczarz, albo Owczarzy. Teraz niby można to zmienić, ale biurokracia ma się i w Republice Federalnej aż za dobrze.

Wycieczka jest świetną okazją do snucia analogii nad sytuacją mniejszości narodowych w Europie.

– Jest wiele punktów wspólnych – mówi mi Günther Hofer, kierownik oddziału ds. mniejszości językowych i integracji europejskiej w Autonomicznym Regionie Trydent-Tyrol Południowy. – Wszystkie mniejszości muszą żyć w zgodzie z narodem państwowym, znaleźć ścieżki współpracy. Ale równocześnie muszą cieszyć się sporą niezależnością, mieć swoje szkoły, gazety w mowie ojczystej, programy radiowe, telewizyjne, móc wspierać swoją kulturę. To bardzo ważne.

Z kolei Rajmund Klonowski z „Kuriera Wileńskiego” dostrzega wyraźne różnice w traktowaniu przez państwo.

– Na Zaolziu rzucają się w oczy dwujęzyczne napisy, a także to, że polskie szkoły nie są szykowane. W Czechach jest 30 tys. Polaków i prawie trzydzieści szkół. Natomiast na Wileńszczyźnie jest nas 200 tys., a mamy ich mniej niż sześćdziesiąt. Proporcja jest druzgocąca. A u nas chcą jeszcze zamknąć kolejne.

Jednym z punktów wycieczki jest Cieszyn.

– Byłam pod wrażeniem wizyty w podzielonym, a nagle zjednoczonym mieście – uśmiech nie schodzi z ust Petry Sorge, niezależnej dziennikarki z Berlinu, która dzień wcześniej otrzymała nagrodę Habsburga. – Zygmunt Rakowski powiedział nam, że kiedy wesztysicie do Schengen, to w mieście odbył się wielki festyn, bo miasto zostało znowu połączone. To piękny przykład zalet UE.

Ostatni punkt programu to wizyta w Mostach k. Jabłonkowa. Andrzej Niedoba, prezes MK PZKO, z dumą oprowadza po „Kasowym”. A potem poczęstunek, do którego nie może zabraknąć mioduli. I oczywiście „górolsko kapela”, „Wałasi” z pierwszymi skrzypcami Zygmunta Wałacha.

– O czym oni śpiewają? – pyta mnie Hatto Schmidt z „Dolomiten”.

– O tym, że on ją kocha, a ona go nie chce.

– A, u nas piosenki ludowe są o tym samym.

Śmiejemy się. A „Wałasi” grają. Kilka osób filmuje ich na smartfonach. Petra zachwycona. Po modu już ani śladu.

Powrót do Ostrawy. W autokarze pytam – jak się im podobało, bo to chyba najbardziej interesuje czytelników „Głosu”.

– Jestem pod wrażeniem, jak uważa mniejszość funkcjonuje w Czechach. To przykład jak powinno być w Europie – mówi Petry Sorge.

– Wcześniej były tu spory graniczne, o czym nie wiedziałam, była wojna, a za komunizmu wszyscy byli uciskani. Dzięki Unii sytuacja mniejszości wyraźnie się polepszyła, a minione konflikty zostały rozwiązane. To dobra wiadomość.

– Wiedziałem, że tu żyją Polacy – powiada Klonowski – ale to, że są oni tak dobrze zorganizowani, tak gościnni, tak serdeczni, to było dla mnie zaskoczeniem. Czuje się tutaj jak u siebie i to jest bardzo miło.

Danuta Chlup, Witold Koźdoń, Jarosław Jot-Drużycki

Petra Sorge,
dziennikarka „Berliner Zeitung”,
Niemcy

Nie pracuję w redakcji dziennika mniejszościowego, na Walne Zgromadzenie MIDAS-u zostałam zaproszona dlatego, że opisuję problemy mniejszości i dyskryminacji. W styczniu opublikowałam w „Berliner Zeitung” reportaż o losach Nadire, dziewczyny z grupy etnicznej Romów – Aszkalów, która w wieku 9 lat została wraz z całą rodziną wydalona z Niemiec do Kosowa. Jej rodzice uciekli z byłej Jugosławii do Niemiec w czasie wojny w Jugosławii w 1991 roku, Nadire urodziła się w Niemczech. Po powrocie rodziny do Kosowa nie mogła uczęszczać do szkoły, nie знаła języka serbskiego ani albańskiego.

Janek Wowčer,
redaktor naczelny dziennika
„Serbske Nowiny”, Niemcy

Redakcja naszego dziennika znajduje się w Budziszynie, wydajemy go w nakładzie ok. 1,8 tys. egzemplarzy. W całości roznosi się w prenumeracie. Jest gazetą Serbów Łużyczyc. Wydajemy ją we własnym wydawnictwie „Domowina”. Serbowie Łużyczyc mają szkoły z serbskim językiem nauczania, jako drugi nauczany jest język niemiecki. Od dawna stosowane są tablice z podwójnymi nazwami miejscowości. Zachowujemy nasze tradycje, na przykład w Niedzielę Wielkanocną organizujemy okazałe procesje konne ze śpiewem.

(dc)

ROZMOWY PODCZAS 20. KINA NA GRANICY

Artur Żmijewski: »W kinie poszukuję prawdy«

Mariola Morcinkowa

W Cieszynie pojawił się pan z okazji jubileuszowego, 20. Przeglądu Filmowego Kino na Granicy. Jak pan trafił nad Olżę?

– Zaprosił mnie dyrektor festiwalu, Łukasz Maciejewski. Nie musiał mnie długo namawiać. To moja pierwsza wizyta w Cieszynie, miejsce pełnym życzliwych ludzi.

Jakie filmy lubi pan oglądać jako widz i czego pan w nich poszukuje?

– W kinie poszukuję prawdy. Ważne jest to, by zachęcić widza do przemyśleń. Nie uważam, że kino powinno być odwzorowaniem rzeczywistości. Wręcz przeciwnie. Ma za zadanie przetwarzać rzeczywistość, dawać subiektywny obraz stworzony przez twórców, ale też zostawiać miejsce na własne przemyślenia.

Który z obejrzanych filmów podczas tego festiwalu zrobił na panu największe wrażenie?

– Na festiwalu obejrzałem tylko film „Beksińscy”. Zrobił na mnie bardzo dobre wrażenie, choć jest filmem dość smutnym, tak, jak życie Zdzisława Beksińskiego i jego bliskich. Kilka obrazów zaprezentowanych w Cieszynie widziałem już wcześniej, przy innych okazjach. Przyjechałem tylko na chwilę. Mam nadzieję, że następnym razem zostanę na dłużej.

199

odcinków serialu „Ojciec Mateusz” zostało wyemitowanych do tej pory. Film można oglądać w TVP od 11 listopada 2008 roku. Zdjęcia kręcone są w Sandomierzu.

Spotkał się pan z cieszyńską publicznością. Lubi pan momenty wymiany opinii z widzami i co jest dla pana wtedy najważniejsze?

– Bardzo lubię takie chwile. Najważniejsze jest dla mnie to, by film ludzi obchodził, nie pozostawał obojętnym. Widz jest rodzajem lustra, w którym się odbijamy.

Spotkanie z publicznością to jedno, ale pojawia się też wtedy okazja do oglądania siebie samego na ekranie. Lubi pan oglądać i oceniać filmy i projekty, w których bierze udział?

– Nie mam z tym problemu. Filmy z moim udziałem oglądam dosyć często. Muszę to robić również dlatego, że reżyseruję, w tym również siebie. Bywa tak, że w montażowni muszę na siebie patrzeć (śmiech). Przyzwyczaiłem się do tego. Staram się wtedy być dla siebie krytyczny. To podstawowe kryterium.

Obecnie emitowane są dwa seriale, w których można pana oglądać.

Mowa oczywiście o „Ojcu Mateuszu” oraz „W rytmie serca”. Dwa seriale i dwie skrajnie inne postaci. Lubi pan bardziej grać bohaterów obyczajowych czy tych trudnych, ze skomplikowanym życiorysem?

– Lubię różnorodność. Wolałbym rano grać bandytę, a wieczorem kogoś dobrego (śmiech). To sól naszego zawodu. Najbardziej atrakcyjne jest, że możemy być kimś innym każdego dnia.

Rola Edwarda Wilczyńskiego była dla pana okazją do spotkania zawodowego po latach z Małgorzatą Foremnik. Czy był to także pretekst do tego, by powspominać waszą współpracę z lat ubiegłych, choćby przy filmie „Daleko od siebie” (1995) i „Na dobre i na złe”?

– Oczywiście, że tak. Wspomnienia wracają. Nie widzieliśmy się na stopie zawodowej od dziesięciu lat. Przychodzi, że było to bardzo miłe. W naszych relacjach nic się nie zmieniło, tak jakbyśmy widzieli się całkiem niedawno.

Proszę na koniec rozmowy opowiedzieć o swoich najbliższych zawodowych planach...

– Plany są tak rozległe, że nie starczyłyby nam czasu, by o nich opowiedzieć (śmiech). Kończę reżyserować kolejną transzę serialu „Ojciec Mateusz”. Nowe odcinki będzie można oglądać już od września. Ponadto pracuję nad dwoma nowymi projektami. To dwie diametralnie różne role.

Maria Sadowska:

»Muzyka będzie we mnie na zawsze«

Reżyserka, jurorka czy wokalistka? Które określenie najtrajniej panią opisuje?

– Najtrajniejsze dla mnie określenie to artystka multimedialna.

Działalność w tylu dziedzinach sztuki jednocześnie to ogrom obowiązków. Jak to pogodzić?

– Im więcej pracujesz, tym więcej masz wolnego czasu. Wszystko jest możliwe. W tym, by wszystko się udało, bardzo pomaga mi moja rodzinna.

Gdyby nastąpiła taka konieczność, z czego byłoby pani łatwiej zrezygnować: z muzyki czy reżyserowania?

– Muzyka jest moim pierwszym zadowoleniem, będzie we mnie zawsze. To bardzo zazdrośna dziedzina sztuki. Muzykiem nie przestaje się być. Chciałabym bardziej poświęcić się reżyserii, ponieważ im jestem starsza, tym więcej mam do powiedzenia. Mam nadzieję, że nigdy nie będę musiała wybierać. Zawsze mogę robić jedno albo drugie.

Spotykamy się przy okazji 20. edycji KnG. W jakich okolicznościach dowiedziała się pani o festiwalu?

– W Cieszynie jestem już trzeci raz. Mam wiele wspomnień związanych z tym miastem. Chętnie tutaj wracam.

Według mnie jednym z największych atutów tego wydarzenia jest zetknięcie się kultur czeskiej, polskiej i słowackiej w jednym miejscu. Czy pani też tak uważa?

– Kultura łączy ludzi. To bardzo ważne. Pokazujemy sobie, że mamy być ponad granicami, spotykać się, wymieniać myśli. Artyści tworzą jeden naród, wszystkie festiwale fantastycznie to pokazują.

Jakie filmy lubi pani oglądać?

– Lubię kino przygodowe i sci-fi. Sama chciałabym kiedyś zrobić taki film. Bardzo podoba mi się również kino społeczne, które dotyka ważnych tematów. Życie jest słodko-gorzkie. Lubię kino, które to odzwierciedla.

Proszę wymienić trzy rzeczy, z którymi kojarzą się pani Czechy?

– Będą to piwo, czeskie kino i literatura.

KnG jest świetną okazją do spotkań z publicznością. Lubi pani spotykać się z widzami?

– Jak najbardziej. Lubię te spotkania. To szalenie miłe, że w tak słoneczny dzień ludziom chce się przyjść do kina. Każde spotkanie z widzem jest ważne.

Który z pani filmów jest najważniejszy i dlaczego?

– Mam mało filmów w dorobku, więc trudno powiedzieć. Każdy z nich jest inny. Lubię „Dzień kobiet”, ma werwę. Moje filmy posiadają wspólny mianownik – jest nim rytmika.

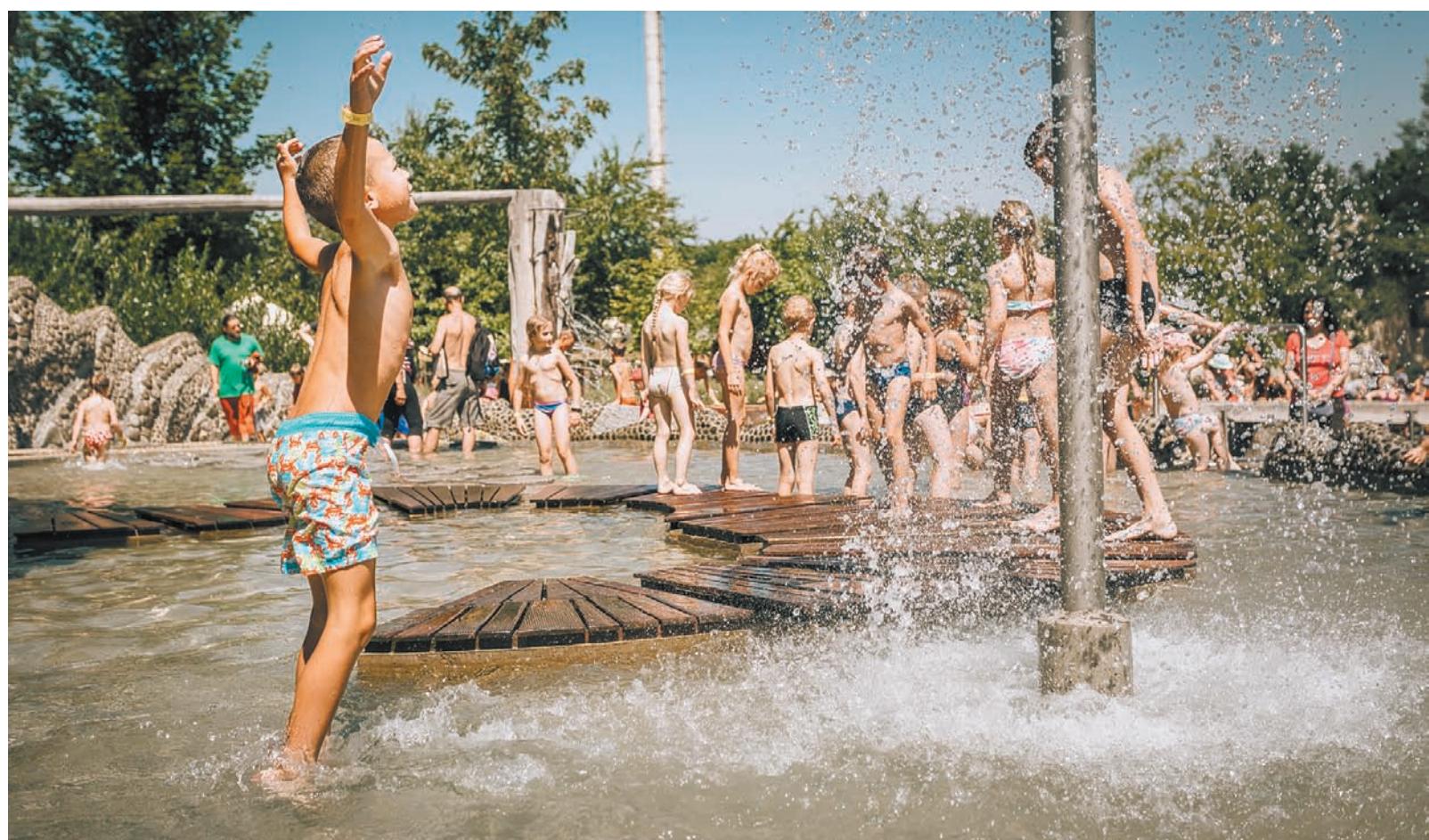
Najbliższe plany...

– Pracuję nad różnymi scenariuszami. W tym roku chciałabym wydać płytę, a w przyszłym ruszyć w trasę koncertową.

(mm)

• Maria Sadowska. Reżyserka, jurorka czy wokalistka? Trzy razy TAK. Dodatkowo piękna kobieta.
Zdjęcia: ARC

Program w amfiteatrze:

- 12.00** rozpoczęcie z TV Minimax
13.00 Spejbl a Hurvínek
14.00 Sokolnik
15.00 Czarodziej Roberto
16.00 Sokolnik
17.00 Michal Nesvadba

Praktyczne informacje:

Park Mirakulum jest otwarty w godz. 10.00-18.00. W kwietniu i październiku tylko w czasie weekendów, w maju i wrześniu od wtorku do niedzieli, a w czerwcu, lipcu i sierpniu codziennie. Kompleks znajduje się w średzkowoczeskim mieście Milowice, w powiecie nymburskim. Samochodem łatwo jest dojechać autostradą D10, pociąg na linii S20 z Pragi do Milowic kursuje co pół godziny.

Ceny biletów pozostają bez zmian.

Gdzie świętować Dzień Dziecka?

Tylko w Parku Mirakulum

Jeśli szukacie miejsca, gdzie wasze potomstwo przeżyje najlepszy Dzień Dziecka, to właśnie go znajdziecie. W Parku Mirakulum jest wszystko, czego tylko dusza zapragnie. Rodzice też nie będą się nudzić. Park oferuje bowiem zabawę dla całej rodziny.

Zdjęcia: Archiwum Mirakulum

Dzień Dziecka będziemy obchodzić w sobotę 2 czerwca i z pewnością będzie odjazdowo. Przygotowaliśmy wszelkie programy, otwarty będzie również nasz Wodny Świat. Mam tylko nadzieję, że pogoda będzie nam sprzyjać – mówi właściciel parku, Jiří Antoš. – Obchody Dnia Dziecka organizuje dziś praktycznie każdy, nie zawsze jednak jest w stanie poradzić sobie z większą liczbą gości. My jesteśmy przyczyną do tłumów. Nikt więc nie musi się obawiać, że na naszym parkingu, który notabene jest bezpłatny, nie znajdzie miejsca do parko-

wania lub że będzie długo stać w kolejce po jedzenie. Nasze strefy gastronomiczne zajmują ponad 2500 metrów kwadratowych i tylko w tym roku przybyło w nich 200 miejsc siedzących – dodaje.

Na co możecie się cieszyć? Na przykład na króla Juliana, który wspólnie z maskotkami telewizji Minimax Mini i Maxem roztańczyła cały amfiteatr. Zabrzmi „Wyginam śmiało ciało”, a na dokładkę zaplanowano zabawne skecze oraz konkursy z nagrodami. Telewizja Minimax jako główny partner mirakulowskiego Dnia Dziecka rozbięje w parku swój namiot z całym mnóstwem atrakcji.

Dzieci będą się ścigać np. z Kotem w Butach, Barbie czy Siedmioma Krasnoludkami. Mogą też zrobić sobie wspólne zdjęcie z królem Julianem.

– Program w amfiteatrze już tradycyjnie poprowadzi nasz kolega, moderator, Tomáš Fíla, który zaprosi na scenę również Spejbla i Hurvína, czarodzieja Roberto czy Michala Nesvadbu. A ten z całą pewnością ma już w zanadrzu jakieś psoty – uśmiecha się Jiří Antoš. W programie znalazły się również malowanie twarzy, tymczasowy tatuaż, warsztaty mirakulowskie oraz Szkoła z Piosenką. – Chodzi o interaktywne zabawno-

-edukacyjne warsztaty muzyczne piosenkarki Kristýny Peterkowej i akordeonisty Káai Maříka, przygotowane z myślą o tych wszystkich, którzy lubią śpiewać – przybliża Jiří Antoš.

Mali i duzi będą oczywiście mogli wyszaleć się na wszystkich atrakcjach parku włącznie ze Światem Wodnym, który zostanie po raz pierwszy otwarty po przerwie zimowej i będzie czynny w godz. 11.00-17.00. – Dzieci, które jeszcze nie dorosły do szkolnych ławek, na pewno przyjdzie do Wioski, z tymi starszymi zakosztujcie adrenalinowej zabawy w Parku Lino-

wym i Leśnym Mieście – zaprasza Jiří Antoš, po czym dorzuca jeszcze jedną przynętę dla dorosłych.

– W tym roku pojawiło się w parku kolejne stoisko z kawą dobrej jakości, pochodzącej z milowickiej palarni Yakima Coffee. Będzie w nim można skosztować kawowych specjałów, przygotowanych przez specjalnie wyszkolonych baristów. Mirakulum jest bowiem parkiem rodzinnym z prawdziwego zdarzenia i każdy znajdzie w nim coś dla siebie – od maluchów stawiających pierwsze kroki, przez nastolatki i ich rodziców, aż po babcię i dziadków. ▀

(Artykuł sponsorowany GŁ-279)

SPORT

Spotykamy się w Trzyńcu

W najbliższy piątek na stadionie lekkoatletycznym w Trzyńcu odbędą się kolejne Igrzyska Polskich Szkół Podstawowych na Zaolziu. Organizatorem tegorocznej edycji jest PSP w Czeskim Cieszynie. Gościmi honorowymi imprezy będą m.in. przedstawiciele Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Z Beskidzkiej Rady Olimpijskiej przyjazd do Trzyńca potwierdzili Tadeusz Pilarz (wielokrotny uczestnik i szef „Polskich Misji Olimpijskich”, Ryszard Radwan (naczelnik wydziału kultury fizycznej i sportu urzędu miasta w Bielsku-Białej), Wiktor Krebok (trener polskiej reprezentacji siatkarskiej w igrzyskach w Atlancie 1996 r., obecny prezes BRO w Bielsku-Białej), Marian Kasprzyk (złoty medalista olimpijski w boksie z igrzysk w Tokio 1964, wiceprezes BRO), Dorota Kwaśny-Lejawa (biegaczka narciarska, uczestniczka igrzysk w Albertville 1992, Lillehammer 1994 i Nagano 1998).

Uroczyste rozpoczęcie igrzysk przewidziano na godz. 8.30, początek zawodów o 9.00. Nad sprawnym przebiegiem rywalizacji czuwać będą m.in. członkowie klubu TJ TŻ Trzyniec. W sztabie techniczno-sportowym pojawi się również młodzieżowy mistrz RC w trójskoku, Franciszek Buba. Impreze wspierają finansowo Konsulat Generalny RP w Ostrawie i Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC. W zeszłym roku ze zwycięstwa w klasyfikacji medalowej szkół pełnoklasowych radoała się PSP im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie. W kategorii szkół małoklasowych najlepsi okazali się zawodnicy z PSP w Trzyńcu VI.

(jb)

LICZBA DNIA

3

trenerów znalazło się na celowniku Legii Warszawa, aktualnego mistrza Polski w piłce nożnej. Najpoważniejszym kandydatem do objęcia posady na Łazienkowskiej jest Jerzy Bręczek, trener Wisły Płock. Kolejne dwa nazwiska to: Leszek Ojrzyński i Michał Probierz.

DO ZDOBYCIA OFICJALNE PIŁKI MŚ W ROSJI Mundialowy »Głos«

Od 14 czerwca do 15 lipca na rosyjskich boiskach rozgrywane będą piłkarskie mistrzostwa świata. Z tej okazji zapraszamy do naszej zabawy, w której do zdobycia będą trzy oficjalne piłki mundialu 2018. Odpowiedzi prosimy kierować na adres: info@glos.live do 12 czerwca.

• Argentyńczyk Lionel Messi prezentuje nową piłkę mistrzostw świata 2018. Zdjęcia: ARC

Janusz Bittmar

Organizatorzy mistrzostw świata ponownie postawili na sprawdzoną markę produkującą futbolówki. Piłki zostały specjalnie zaprojektowane, by uprzykrzyć życie bramkarzom i... poprawić notowania reszcie piłkarzy na boisku. Mieliśmy już okazję zapoznać się w redakcji z piłką (trenując po kryjomu do drugiej odsłony meczu stulecia z Teatrem Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie) i wrażenia są przedniej klasy. Podobnie z zachwytem komentowali nową piłkę mundialową inni – m.in. Lionel Messi, Zinedine Zidane, Kaka, Alessandro Del Piero, Xabi Alonso czy Lukas Podolski. „Widać w niej nawiązania do klasycznego wyglądu, ale z nowoczesnym designem. Metaliczne wykonanie paneli piłki, a także wygląd graficzny tekstury, mają zapewnić wydajność podczas gry, a także dużą wytrzymałość podczas spotkań rozgrywanych zarówno na stadionach na murawie, jak i na ulicach miast” – czytamy w oficjalnej notatce prasowej. Zapowiada się „wystrzał mundial”, w którym o koronę króla strzelców chciałby powalczyć m.in. polski napastnik Robert Lewandowski.

Żeby poczuć namiastkę mun-

dalu z prawdziwego zdarzenia, wystarczy wziąć udział w naszej zabawie konkursowej i prawidł-

Polacy już w Arłamowie

Z mundialiem 2018 polscy kibice wiążą spore oczekiwania. Polska reprezentacja posiada najlepszych zawodników od lat i nie powinna pełnić w Rosji roli chłopców do bicia. Orły Adama Nawalki zagrają w grupie H kolejno z Senegalem (19. 6.), Kolumbią (24. 6.) i Japonią (28. 6.). W polskiej kadrze nikt nie dopuszcza do siebie myśli, że na rywalizacji grupo-

wo odpowiedzieć na wszystkich osiem pytań dotyczących historii mistrzostw świata w piłce nożnej,

które wybraliśmy ze szczególnym nastawieniem na występy biało-czerwonych.

PYTANIA KONKURSOWE

I – Polacy są w tym roku „czarnym koñiem” mundialu. Nas interesuje, który to w historii polski start w mistrzostwach świata?

II – Proszę podać nazwisko piłkarza, który w 1938 roku we Francji strzelił historyczną, pierwszą bramkę dla Polski na mundialu

III – Najłatwiejsze pytanie w zestawieniu. Proszę podać imię i nazwisko legendarnego trenera, który poprowadził Polskę po brązowy medal na mundialu w RFN 1974

IV – Który argentyński piłkarz strzelił Polakom dwie bramki w meczu II rundy mistrzostw świata 1978 r. rozgrywanych w Argentynie?

V – Pytamy o króla strzelców mistrzostw świata 1982 w Hiszpanii.

wej mogłyby się zakończyć przygoda z rosyjskim mundialu. Polacy w dobrych humorach przygotowywali się w weekend nad Bałtykiem. Biało-czerwoni wysoko wygrali 6:0 z KP Starogard Gdańsk. Hat trickiem popisał się Łukasz Teodorczyk, a ponadto do siatki Starogardu trafili Grzegorz Krychowiak i Arkadiusz Milik. Padło jedno trafienie samobójcze. Od poni-

VI – W 1986 roku w fazie pucharowej mundialu w Meksyku polscy piłkarze przegrali sromotnie z Brazylią. Proszę podać dokładny wynik tego meczu.

VII – Podczas mundialu w Korei Południowej i Japonii (2002) w barwach

Polski zagrał w ataku Emmanuel Olisadebe. Jakiej narodowości jest Olisadebe?

działy biało-czerwoni trenują już w Arłamowie. W Bieszczadach piłkarze pozostaną aż do 7 czerwca. Baza w Arłamowie nie została wybrana przypadkowo. Zawodnicy w przeszłości skwitowali z dużym zadowoleniem wysoki standard usług, zaplecze sportowo-regeneracyjne i potrzebny spokój do zajęć treningowych, z dala od warszawskiego zgiełku.

VIII – Kto bronił polskiej bramki w przegrany spotkaniu z gospodarzami imprezy, Niemcami, podczas fazy grupowej mistrzostw świata 2006?

Dziękuję wszystkim za wsparcie duchowe. Między innymi dzięki wam, kibicom, w Karwinie rozpoczęliśmy lata trzeci sezon pierwszoligowy

Jan Wolf,
prezes piłkarskiego klubu MFK Karwina

Wiara czyni cuda

Dwa dreszczowce ze szczęśliwym finałem dla naszych klubów. W pierwszej lidze utrzymały się zespoły Karwiny i Banika Ostrawa. Wraz z Brnem spada Jihlawa. Na drugim biegunie tabeli radują się Pilzno, Slavia Praga i sensacja wiosennej rundy – Jablonec. Zakończył się też sezon 2017/2018 w drugiej lidze. FK Fotbal Trzyniec zajął w nim świetne piąte miejsce.

Janusz Bittmar

Tomáš Wágner:
Kamień spadł nam z serca

Piłkarze Karwiny świętują uratowanie skóry w najwyższej klasie rozgrywek, a napastnik Tomáš Wágner dodatkowo zdobycie klubowej korony króla strzelców. Wágner w meczu z Jihlavą przy stanie 1:0 dla swojego zespołu wziął na swoje barki wykonanie rzutu karnego... trafił bezbłędnie. – Kamień spadł nam z serca. Wierzyliśmy do końca, że jesteśmy w stanie wygrać z Jihlavą. Wiara czyni cuda – stwierdził zdobywca dziewięciu bramek dla Karwiny w tym sezonie.

HET LIGA

JIHLAVA

KARWINA 0:2

Do przerwy: 0:0. Bramki: 66. Kalabiška, 90. Wágner. Karwina: Berkovec – Čolić, Dreksa, Janečka, Eismann – Panák, Šisler (24. Weber) – Štefanovský (61. Kalabiška), Budínský (84. Štěrba), Letić – Wágner.

W ostatniej kolejce HET Ligi drużyna Karwiny musiała wygrać z Jihlavą. Gospodarzom tymczasem do uratowania się w piłkarskiej elicie wystarczył remis. I właśnie zachowawczy futbol Jihlawy, która nastawiła się na grę w stylu „jakoś będzie, byle nie popełnić błędu”, przeszedł w sukurs karwińskim piłkarzom. Goście zagrali va banque – odważnie, z aktywnym pressingiem, wierząc, że z futbolem na tak mogą wygrać w Jihlawie. Wynik przerósł najśmieszać oczekiwania. Dżokerem Lubomíra Vlka, który na dwa dni przed meczem z dyrektora sportowego stał się głównodowodzącym na ławce trenerńskiej Karwiny, został Jan Kalabiška. Niewykluczone, że niektórzy karwińscy kibice dopiero w ostatnim meczu sezonu zorientowali się, iż Kalabiška dysponuje nie tylko długimi nogami, ale też niezłą szybkością, rewelacyjną techniką i orientacją w polu karnym.

OSTRAWA

BRNO 2:0

Do przerwy: 0:0. Bramki: 65. Diop, 77. Hlinka. Ostrawa: Laštůvka – Stáňa, Procházka, Šindelář, Fleišman (79. Jirásek) – Fillo, Hlin-

• Piłkarze Karwiny w geście triumfu rzucili się na Jana Kalabiškę. Fot. MICHAL CHADIM

ka, Hrubý, de Azevedo (55. Grańczyński) – Poznar (74. Baroš), Diop.

Gospodarze w drugiej połowie uratowali pierwszą ligę po bramkach Diopa i Hlinki. Dla Diopa, który w zimowej przerwie trafił do Banika z etykietą łowcy bramek, był to... pierwszy gol w nowym zespole. Ostrawianie przy stanie 0:0 zmarnowali karnego, którego egzekwował Martin Fillo. – Wczesniej wykorzystałem dziewięć karnych z rzędu. Wierzyłem, że strzelę też dziesiątą jedenastkę – stwierdził pomocnik Banika. Goście, którzy zagrali o przysłowiową pietruszkę, w ostatnich sekundach meczu w czystej pozycji nie dał rady Václav Juřena.

Podopieczni Jiřego Nečka drugoligowy sezon zakończyli na piątym miejscu. Dla podbeskidzkiego klubu to spory sukces, malkontenci będą jednak narzekali, że w wiosennej rundzie szybko rozmyła się szansa na grę o awans. W pojedynku z Varnsdorfem gospodarze otarli się o zwycięstwo. W ostatnich sekundach meczu w czystej pozycji nie dał rady Václav Juřena.

Tabela

1. Pilzno	30	66	55:23
2. Slavia	30	59	50:19
3. Jablonec	30	56	49:27
4. Ołomuniec	30	55	41:22
5. Sparta	30	53	43:25
6. Liberec	30	46	37:35
7. Bohemians	30	38	30:29
8. Teplice	30	34	32:40
9. Ml. Bolesław	30	34	31:43
10. Zlin	30	33	31:48
11. Dukla	30	32	32:55
12. Slovácko	30	31	23:32
13. Ostrawa	30	31	36:43
14. Karwina	30	30	32:40
15. Jihlawa	30	30	30:48
16. Brno	30	24	20:43

FNL

TRZYNIEC

VARNSDORF 2:2

Do przerwy: 0:1. Bramki: 63. Be-

decs, 73. Dedič – 20. Klobása, 77. Ondráček. Trzyniec: Adamuška – Ilko, Čelustka (46. Bedecs), Reintam, Janošín – Buchvaldek (88. Hykel), Vaněk, Samiec, Janošík (27. Dedič) – Juřena.

Podopieczni Jiřego Nečka drugoligowy sezon zakończyli na piątym miejscu. Dla podbeskidzkiego klubu to spory sukces, malkontenci będą jednak narzekali, że w wiosennej rundzie szybko rozmyła się szansa na grę o awans. W pojedynku z Varnsdorfem gospodarze otarli się o zwycięstwo. W ostatnich sekundach meczu w czystej pozycji nie dał rady Václav Juřena.

Tabela

1. Opava	30	63	76:33
2. Przybram	30	58	56:32
3. Pardubice	30	51	44:30
4. Hradec Kr.	30	50	50:36
5. Trzyniec	30	47	42:30
6. Cz. Budziej.	30	44	44:33
7. Sokolow	30	41	34:39
8. Vlašim	30	38	42:49
9. Znojmo	30	37	36:49
10. Ujście n. Ł.	30	36	37:47
11. Varnsdorf	30	35	40:46
12. Žižków	30	35	42:52
13. O. Praga	30	34	33:45
14. Táborsko	30	33	36:46
15. Witkowice	30	30	35:52
16. Frydek-Mistek	30	27	26:54

DYWIZJA

SZTERNBERK

BOGUMIN 2:4

Do przerwy: 2:1. Bramki: 30. Tögel, 43. Smrk - 45. i 64. M. Hanus,

W wiosennej części rozgrywek zespół Ryszarda Kłuska przyzwyczaił fanów do coraz lepszej gry. Goście wprawdzie dyktowali tempo, ale piotrowicka defensywa spisywała się bezbłędnie. Bohaterem gospodarzy został Bibaku. Czarnoskóry napastnik umiejętnie zastawił się w polu karnym i strzałem nie do obrony zapewnił Lokomotywie komplet punktów.

Lokaty: 1. Beneszów D. 54, 2. Hawierzów 52, 3. Ujście 52,... 11. Bogumin 30, 14. Piotrowice 22 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Dziećmorowice – Karnów 2:0 (Tomáš 2), Břidličná – Sl. Orłowa 1:2 (Jiřičný – Fromanger 2), Czeladna – Cz. Cieszyn 2:2 (Baran, Kubláč – Michalisko, Kiška), Haj – Frensztat 3:1, Herzmanice – St. Biela 5:1, Szonów – P. Polom 3:3, Bilowec – Wracimów 1:0, Polanka – Bruntal 2:3. **Lokaty:** 1. Dziećmorowice 62, 2. Bruntal 60, 3. Herzmanice 59,... 14. Cz. Cieszyn 26, 15. Orłowa 24 pkt.

IA KLASA – gr. B

Jablonków – Bruszperk 4:1 (T. Nielenik 2, Raszka 2 – Laryš), Jistebník – Olbrachcice 2:0, Sedliszcze – Stonawa 2:3 (dla gości: Mančař, Němec, Škuláň), Hrabowa – Bystrzyca 2:4 (dla gości: Teofil, Kisza, Rusz, Badura), Wędrynia – Datynie Dolne 0:2 (Gistinger 2), Libhošť – St. Miasto 0:3. **Lokaty:** 1. Datynie Dolne 47, 2. Dobratice 41, 3. Bruszperk 40, 4. Stonawa 39, 5. Bystrzyca 38,... 7. Jablonków 34, 10. Olbrachcice 30, 13. Wędrynia 18 pkt.

IB KLASA – gr. C

Lutynia Dolna – Śmiłowice 0:1, Sucha Góra – Gnojnik 1:2, I. Piotrowice – L. Piotrowice B 0:3, Dąbrowa – Rzepiszczę 2:4, Toszonowice – Wierzniowice 1:15, Nydek – Luczina 0:5, Wąclawowice – Raszkowice 3:2. **Lokaty:** 1. Luczina 54, 2. Śmiłowice 49, 3. Wierzniowice 49 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

F. Orłowa – TJ Pietwałd 1:4, G. Błędowice – Źuków G. 3:4, G. Hawierzów – V. Bogumin 2:3, Cierlicko – B. Rychwałd 5:1, Zabłocie – Sj Pietwałd 5:1, Łąki – Sn Hawierzów 1:8. **Lokaty:** 1. Zabłocie 51, 2. G. Błędowice 41, 3. TJ Pietwałd 41 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Metylowice/Frydlant B – Gródek 2:0, Noszowice – Mosty k. J. 1:2, Piosek – Nawsie 3:0, Niebory – Bukowiec 1:6, Oldrzychowice – Palikowice 4:1, Wojkowice – Baszka 2:4, Kozłowice – Starzicz 1:4. **Lokaty:** 1. Oldrzychowice 63, 2. Mosty k. J. 58, 3. Noszowice 38 pkt.

L. PIOTROWICE

WSECIN 1:0

Do przerwy: 1:0. Bramka: 20. Bibaku. Piotrowice: Mrozek – Bujok, Gill, Bajzath, Hujo – Klimas, Czyż (78. Mbayi), Dayero (70. Urban), Źyla – Bibaku (90. Sikora), Hanusek.

INFORMATOR

WALUTY

Kursy walut w kantorach z dnia 28. 5. 2018

Cieszyn, ul. Zamkowa	kupno	sprzedaż
CZK	0,163	0,169
EUR	4,260	4,330
USD	3,630	3,700

Bielsko-Biała, CH Auchan	kupno	sprzedaż
CZK	0,164	0,169
EUR	4,250	4,350
USD	3,620	3,720

Czeski Cieszyn, dworzec	kupno	sprzedaż
PLN	5,930	6,100
EUR	25,400	26,100
USD	21,600	22,400

BENZYNA

Ceny paliw na stacjach z dnia 28. 5. 2018

Bielsko-Biała, CH Auchan	E95	5,00 zł
ON	4,94 zł	
LPG	2,13 zł	

Cieszyn, Circle K	E95	5,10 zł
ON	5,07 zł	
LPG	2,19 zł	

Cieszyn, Shell	E95	5,06 zł
ON	5,02 zł	

Zebrzydowice, Orlen	E95	5,15 zł
ON	5,13 zł	

Czeski Cieszyn, Shell	E95	32,50 kc
ON	31,50 kc	(wik)

Ogłoszenia do »Głosu« przyjmowane są w dni powszednie:
• W redakcji „Głosu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: info@glos.live • W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. - Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawskiego 340, w godz. 8.00-15.00, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz. • W Odd. Literatury Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Fryszacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00. Poza godzinami otwarcia złożenie ogłoszenia można uzgodnić (telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002, e-mail: knih-k1pl@rkka.cz.

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – HAWIERZÓW:

Tektonika uczuu (29, godz. 19.00);

▲ CZ. CIESZYN: Job Interviews (30, godz. 17.30);

SCENA „BAJKI” – CZ. CIESZYN:

Sněhová královna (30, godz. 10.00);

▲ LIGOTKA KAMERALNA: Pinokio (31, godz. 10.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum:

Piotruś Królik (29, 30, godz. 16.00);

Księzyc Jowisza (29, godz. 17.30);

Han Solo: Gwiezdne wojny – historie (29, 30, godz. 19.00); Rampage: Dzika furia (29, 30, godz. 20.00); Czarna Pantera (30, godz. 17.30); Niesamowita historia Wielkiej Gruszki (31, godz. 16.00); Teambuilding (31, godz. 17.30); Wyspa psów (31, godz. 19.00); 41 dni nadziei (31, godz. 20.00);

KARWINA – Centrum: Piotruś Królik (30, godz. 17.15); Deadpool 2 (30, godz. 19.30; 31, godz. 17.30); Pozycja obowiązkowa (31, godz. 20.00); KARWINA – Ex: Piotruś Królik (30, godz. 17.15); Deadpool 2 (30, godz. 19.30; 31, godz. 17.30);

TRZYNIEC – Kosmos: Deadpool 2 (29, 30, godz. 17.30); Zimní bratři (29, 30, godz. 20.00); Han Solo: Gwiezdne wojny – historie (31, godz. 17.30); Delirium (31, godz. 20.00); JABŁONKÓW: Śmierć Stalina (30, godz. 18.00); CZ. CIESZYN – Central: Gauguin (30, godz. 17.30); Teambuilding (31, godz. 17.30); Delirium (31, godz. 20.00); CIESZYN – Piast: Kaczki z gęsiejszej paczki (29-31, godz. 14.45); Kaźdego dnia (29-31, godz. 16.30); Katyń. Ostatni świadek (29-31, godz. 18.30); Prawdziwa historia (30, 31, godz. 20.15).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI:

ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 8.15 na 103 FM; powtórka: pon. godz. 23.05.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie 30. 5. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

CIERLICKO – Zarząd MK PZKO Cierlicko-Kościelec wraz z Kołem Macierzy Szkolnej zapras-

szą sympatyków i rodziców z dziećmi na wspólne smażenie jajecznicy przed Domem Polskim od godz. 17.00 w poniedziałek 4. 6. W ramach spotkania obchody Dnia Dziecka. Chleb oraz bufet załatwiają organizatorzy, resztę wraz z dobrym humorem indywidualnie.

GRÓDEK – MK PZKO zaprasza w niedzielę 3. 6. o godz. 16.00 na tradycyjne smażenie jajecznicy do ogrodu koło Domu PZKO. Prosimy przynieść jajka.

KARWINA-ŁĄKI – MK PZKO zaprasza na tradycyjne spotkanie wiosenne, czyli smażenie jajecznicy w niedzielę 3. 6. o godz. 15.30 na boisku sportowym Lokomotywy w Łąkach. Wstęp trzy jajka + 30 kc od osoby.

ŁYZBICE-WIEŚ – MK PZKO zaprasza wszystkich swoich członków i sympatyków na spotkanie połączone ze smażeniem jajecznicy, które odbędzie się w piątek 1. 6. o godz. 16.00 w ogrodzie polskiej szkoły w Wędryni. Każdy przynosi trzy jajka.

OLDRZYCHOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza swoich członków i sympatyków na smażenie jajecznicy w poniedziałek 4. 6. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. Adama Wawrosza w Trzyńcu na Tarasie.

WIERZNIOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza w poniedziałek 4. 6. o godz. 17.00 na smażenie jajecznicy do Domu PZKO. Gościnnie wystąpi chór „Lutnia”. Prosimy ze sobą zabrać jajka.

STOWARZYSZENIE ELEKTRYCZNIKÓW POLSKICH w RC (SEP) – Zaprasza członków i sympatyków na spotkanie z prof. J. Hickiewiczem, działaczem Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Gliwicach, historykiem, autorem wielu publikacji książkowych o wybitnych polskich elektrotechnikach. Spotkanie odbędzie się w piątek 1. 6. o godz. 15.00 w Czeskim Cieszynie, ul. Dwořáka 2 – w siedzibie firmy Emtest.

UWAGA! – Koleżanki i koledzy ze Szkoły Pedagogicznej w Orłowej z lat 1952-1956! Przypominamy o naszym tradycyjnym corocznym spotkaniu w dniu 1. 6. o godz. 14.00 w Motorecie w Wędryni.

TRZYNIEC-OSIEDLE – MK PZKO serdecznie zaprasza na prelekcję Zygmunta Rakowskiego „Korea” w czwartek 31. 5. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. Adama Wawrosza w Trzyńcu na Tarasie.

WIERZNIOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza w poniedziałek 4. 6. o godz. 17.00 na smażenie jajecznicy do Domu PZKO. Gościnnie wystąpi chór „Lutnia”. Prosimy ze sobą zabrać jajka.

OLDRZYCHOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza swoich członków i sympatyków na smażenie jajecznicy w poniedziałek 4. 6. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. Adama Wawrosza w Trzyńcu na Tarasie.

WIERZNIOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza w poniedziałek 4. 6. o godz. 17.00 na smażenie jajecznicy do Domu PZKO. Gościnnie wystąpi chór „Lutnia”. Prosimy ze sobą zabrać jajka.

CZYTELΝIA i KAWIARNIA „Avion”, Główna 2061, Cz. Cieszyn: do 31. 5. wystawa založení skiego Towarzystwa Fotograficznego – „Ks. Kazimierz Suchanek benefis 90-lecia”. Wystawa czynna: po-pt: w godz. 9.00-18.00, so: w godz. 9.00-14.00.

DRZEWIONKA NA FOJSTWIU, Mosty k. Jabłonkowa: do 22. 6. wystawa Denisy Kufovej pt. „Cestou, necestou”. Czynna: po-pt: w godz. 8.00-16.00, so: w godz. 8.30-12.30.

KARWINA-FRYSZTAT, Biblioteka Regionalna, Oddział Literatury Polskiej, Rynek Masaryka 9/7: do 31. 5. wystawa Herberta Kiszty pt. „Grafika, Ekslibris”. Wystawa czynna w godzinach otwarcia biblioteki.

POWIATOWE ARCHIWUM PAŃSTWOWE Karwina, ul. Fryszacka 55/17: do 31. 1. 2019 wystawa pt. „Kwiaty. Od soli do węgla”. Czynna: po, śr: w godz. 8.00-17.00, wt, czw: w godz. 8.00-14.00, pt: w godz. 8.00-12.00.

MUZEUM MIASTA TRZYNICA i HUTY TRZYNIECKIEJ, Frydecka 387, Trzyniec, DUŻA SALA WYSTAW: do 9. 6. wystawa pt. „V čem se vozili naši předkové (1880-1985)”. Ekspozycja z prywatnych zbiorów Jarmily Fichterovej. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 3. 6. wystawa Jozefa Frydrycha i Jiřego Jurzykowskiego pt. „Pictorial Foto Beskyd”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

WIEŽA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: Czynne codziennie w godz. 9.00-19.00.

MAŁA SALA WYSTAW: do 31. 5. wystawa pt. „Orbis Naturalis Pictus – přírodní motivy v tvorbě J. a L. Knotových”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

SALA WYSTAW Makieta HT: do 31. 5. wystawa pt. „Fascinující svět brouků”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Ha-wierzowie, Pavlovova 583/2: do 30. 6. wystawa zatytułowana „V novém státě. Éra první republiky”; stała ekspozycja pt. „Zanim powstało miasto”. Czynne: po-pt: godz. 8.00-16.00, nie: godz. 13.00-17.00.

SALA WYSTAW w Karwinie-Fryszacie, Rynek Masaryka 10/8: do 16. 9. wystawa pt. „Karwina na najstarszych pocztówkach”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: stała ekspozycja pt. „Z przeszłości Jablonkowa i okolicy”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

<

MK PZKO w Lesznej Dolnej zaprasza na teatr do Domu PZKO w czwartek 31 maja. Aktorzy z MK PZKO w Milikowie wystawiają sztukę „Flacha, czyli jak to hań downi bywalo” autorstwa Ireny i Jana Czudków. Początek o godz. 17.30. Wstęp wolne datki.

ŻYCZENIA

Serdeczne gratulacje

panu KAROLOWI SŁOWIKOWI

z Orłowej-Poręby

z okazji pomyślnego ukończenia studiów licencjackich składają wujkowie ze Stonawy z całą rodziną.

Gł-299

WSPOMNIENIA

Dnia 31 maja 2018 minie 21. rocznica śmierci Drogiego ćp. Paed. Dr. WŁADYSŁAWA JOŠKA, CSc. profesora Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie

Wspomina żona i rodzina.

Gł-301

Dzieci nie umierają, dzieci tylko zasypiają, żeby się budzić każdego ranka we wspomnieniach swych bliskich.

Dnia 31 maja 2018 obchodziłaby swoje 30. urodziny nasza Ukochana

DOROTKA MROWIEC
zamieszkała w Suchej Górnnej

Niechaj w sercach nas wszystkich pozostałe na zawsze. Z miłością wspominają mama, siostra z rodziną oraz najbliżsi.

Gł-275

NEKROLOGI

Pogrzebeni w głębokim żalu zawiadamiamy, iż w dniu 25 maja 2018 zmarł w wieku 80 lat nasz Kochany Maż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Szwagier, Wujek, Kuzyn, Kolega i Sąsiad

ćp. RUDOLF PSZCZOŁKA
zamieszkały w Stanisłowicach 103

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek 31 maja 2018 o godz. 15.00 z kościoła ewangelickiego Na Niwach w Czeskim Cieszynie. W smutku pogrzebiona rodzina.

Gł-300

KONDOLENCE

Wyraże głębokiego współczucia z powodu zgonu

MĘŻA

składają pani Helenie Tomanek Zarząd i Klub Kobiet MK PZKO w Trzyńcu-Osiedlu.

Gł-302

Szanownej pani dyrygent Marcie Orszulik oraz Jej Bratu Bronisławowi Bystroniowi i całej rodzinie wyraże szczerego żalu i współczucia z powodu śmierci

MATKI

składają członkowie Chóru Mieszanego „Stonawa” oraz zarząd MK PZKO w Stonawie.

Gł-298

TYM ODDYCHAMY

Stężenie zanieczyszczenia powietrza pyłami PM 10 z dnia 28. 5. 2018

Czeski Cieszyn	30.9
Hawierzów	30.6
Karwina	18.1

Rychwałd	26.6
Trzyniec	19.9
Wierzniowice	27.9

PROGRAM TV

WTOREK 29 MAJA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.50** Bananowe rybki **10.15** Złote wegorze (film) **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Kradzież (film) **14.15** Karel Gott - koncert **15.05** Doktor Martin (s.) **15.55** Napisała: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opowiada (s.) **20.55** Jak utopić dr. Mráčka (film) **22.30** Sprawy detektywa Murdoch (s.) **23.20** Taggart (s.) **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Cudowna planeta **9.50** Wyspy Kanaryjskie **10.40** Królestwo natury **11.10** Tajemnice praskich podwórek **11.20** Nie poddawaj się **12.15** Chcesz je? **12.20** Trabantem przez Amerykę Południową **12.50** Podróż po omańskim paśmie górskim Al-Hadżar **13.15** Ślady, fakty, tajemnice **13.45** Greckie dzieci **14.45** Z kucharzem dookoła świata **15.40** Świadkowie czasu **16.10** Utara pamięci **17.10** I człowiek stworzył robota **18.15** Magiczne otchłanie **18.45** Wieczynka **19.00** Przez ucho igielne **19.25** Jan Hus **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Ostatnia ucieczka Jeronýma Pražskiego **21.30** Tomáš Halík: Dialogi ze światłem **22.25** Proces: Rosyjskie państwo kontra Oleg Sencov **23.35** Czarne złoto **0.30** Ucieczka z Alcatraz.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.00** Ulica (s.) **9.55** Spece (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.55** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Dowody zbrodni (s.) **15.55** Agenci NCIS (s.) **16.57** Południowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.40** Weekend **22.40** Bez śladu (s.) **23.35** Dowody zbrodni (s.) **1.25** Agenci NCIS (s.).

PRIMA

6.25 Ben 10 (s. anim.) **6.45** My Little Pony (s. anim.) **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.25** Policja w akcji **10.25** Nad chmurami (film) **12.15** Południowe wiadomości **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.25** Lekarz z góra (s.) **14.25** Powrót komisarza Rexa (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Ostry kurczak (s.) **21.35** Gliny z centrum (s.) **22.50** Top Star magazyn **23.50** Policja w akcji **0.45** Powrót komisarza Rexa (s.).

ŚRODA 30 MAJA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.45** Doktor Martin (s.) **10.50** Opowiada (s.) **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.55** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Dowody zbrodni (s.) **15.05** Agenci NCIS (s.) **16.57** Południowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.40** Bach! **22.15** Pasażer 57 (film) **23.55** Dowody zbrodni (s.).

18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Przysłona (s.) **20.55** Złota młodzież **21.40** Ślady czasu **22.35** Taggart (s.) **0.15** Sprawy detektywa Murdoch (s.) **1.00** AZ-kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Nieodkryta Kubka **9.55** Ramzes II **11.00** Apokalipsa: II wojna światowa **12.00** Armia Hitlera **12.55** Czy potrzebujemy skowronka? **13.15** Nasza wieś **13.40** Ten, kto tańczy i śpiewa **14.10** Folklorika **14.40** Euroopa dziś **15.10** Londyńskie metro **16.10** Telewizyjny klub niesłyszących **16.40** Tomáš Halík: Dialogi ze światłem **17.35** Pendżab, kraina pięciu rzek **18.25** GEN - Galeria elity narodu **18.45** Wieczynka **18.55** Pot, łzy i nadzieję **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kamera w podróży **21.00** Podróż po środkowej Rwandzie **21.30** Magiczne otchłanie **22.00** My 2 (film) **23.35** W imię ojczyzny (s.) **0.25** Utara pamięci.

PRIMA

6.30 Ben 10 (s. anim.) **6.45** My Little Pony (s. anim.) **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.25** Policja w akcji **10.25** Cudowne lato (film) **12.20** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Lekarz z góra (s.) **14.30** Powrót komisarza Rexa (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Błękity kod (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.40** V.I.P. Morderstwa (s.) **23.55** Policja w akcji **0.55** Powrót komisarza Rexa (s.).

CZWARTEK 31 MAJA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.55** Cyrk Humberto (s.) **10.45** Vladimír Menšík **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Roztargnienie **14.25** Syn Bohouša **15.10** Doktor Martin (s.) **16.00** Napisała: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opowiada (s.) **20.55** Gejzer **21.25** Pr. dyskusyjny **22.25** Sprawy detektywa Murdoch (s.) **23.10** Kryminolog (s.) **0.10** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Z kucharzem dookoła świata **9.55** Londyńskie metro **10.55** Jaromír Šavrda **11.50** Czeska kronika **12.30** Na winnym szlaku **13.00** Magazyn chrześcijański **13.30** Chcesz je? **13.35** Na grzyby **14.05** Stra wa dla duszy i ciała **14.30** Świadkowie czasu **15.00** Pot, łzy i nadzieję **15.45** Proces: rosyjskie państwo kontra Oleg Sencov **16.55** Natura bez granic **17.25** Wyspy Kanaryjskie **18.15** Podróż po środkowej Rwandzie **18.45** Wieczynka **19.00** Przygody nauki i techniki **19.25** Ctibor Tovačovský z Cimburka **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kapsztad, afrykańska piękność **21.00** Podróżomania **21.30** Rybie legende Jakuba Vágnera **22.00** Cud (film) **23.20** I człowiek stworzył robota **0.25** Queer.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.45** Ulica (s.) **9.45** Ukrzyty szef **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) <

POST SCRIP TUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

Rys. Małgorzata Mackowiak

NASI DZIAŁACZE

PIOTR TWARDZIK

Nie pamiętam, od kiedy należę do Miejscowego Koła PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu, z pewnością jednak jest to już dobrych dziesięć lat. Pamiętam natomiast, że trafiłem do Zarządu Koła, kiedy żona odchodziła do Zarządu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski”. W efekcie już trzecią kadencję pełniuję funkcję wiceprezesa Koła, a na co dzień zajmuję się organizacją imprez. Przygotowuję głównie wycieczki, ale także takie imprezy jak bale czy jajecznice.

Nasze Koło jest liczebnie spore, bo skupia około stu członków, niestety w naturalny sposób ludzi nam ubywa. Na balach czy wycieczkach frekwencja z reguły jest wysoka, ale na walnych zebraniach już różnie z tym bywa. Tak jak wszędzie, na co dzień brakuje u nas również rąk do społecznej pracy.

Pochodzę z Karwiny, gdzie mieszkałem do 1979 roku. Wówczas ożeniłem się i przeprowadziłem do Czeskiego Cieszyna. Tutaj mieszkam z żoną do dziś. Z wykształcenia jestem natomiast inżynierem górnictwym. Przez 25 lat pracowałem na różnych stanowiskach w kopalni, a od 2004 roku jestem pracownikiem Urzędu Górnictwa w Ostrawie.

Należę do czeskoczeszyńskiego zespołu wokalnego „TA Grupa”. Moim hobby są również piłka nożna, squash i oczywiście turystyka. W górach bywam z żoną systematycznie, regularnie też można mnie zobaczyć na boisku piłkarskim w barwach Orłów Zaolzia. Jestem tam najstarszy, ale koledzy z drużyny jeszcze mnie nie skreślili, więc nadal staram się im dorównać. Latem czeka nas kilka występów. 10 czerwca weźmiemy udział w Memoriale

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Karola Jungi, będziemy także graли w czasie tegorocznego „Gorola”. Z kolei we wrześniu na zaproszenie Bielskich Orłów wystąpimy w turnieju piłkarskim w Polsce. (wik)

MINIKWADRAT MAGICZNY I

1 2 3 4

Pionowo i poziomo jednakowo:
1. sznurek do odpalania ładunku
2. samiec konia domowego
3. waga towaru bez opakowania
4. podejmuje go policyjny pies

(BJK)

1			
2			
3			
4			

MINIKWADRAT MAGICZNY II

1 2 3 4

Pionowo i poziomo jednakowo:
1. ośmiokątny znak drogowy
2. schronienie dla kangurka
3. dzieło malarza
4. nacięcie, rowek

(BJK)

1			
2			
3			
4			

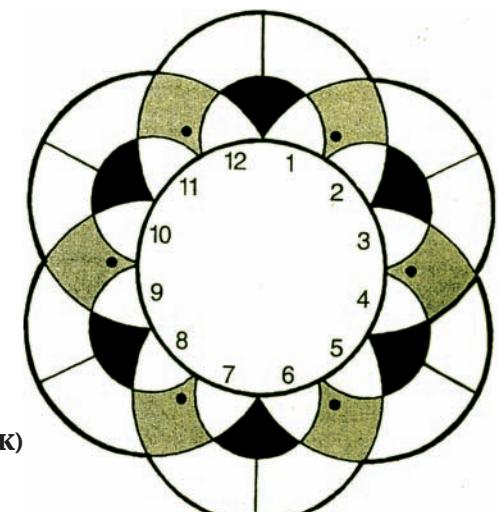
LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązyaniem dodatkowym logografu jest dokończenie fraszki Stanisława Jerzego Leca:

„Nawet przy studni mieszkają...”

- 1.-4. niedorzeczność, nonsens, bzdura
- 3.-6. szafran górska
- 5.-8. stolica i port Angoli
- 7.-10. imię Niziurskiego lub Fettinga
- 9.-12. list bez podpisu
- 11.-2. drewniana konstrukcja nośna dachu

Wyrazy trudne lub mniej znane: WIĘZBA

(BJK)

ARYTMOGRAF

Rozwiązyaniem dodatkowym jest aforyzm Stanisława Jerzego Leca.

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7
8 - 9 - 10 - 5 - 11 - 1 - 12
8 - 13 - 14 - 4
4 - 15 - 7

1	9	3	4	14		4	9	15		14	5	9	7	12	
	5	9	6		8	13	2	6	1	9	10	5	9	7	11

- zdrowe warzywo z żąbkami
- pod parterem
- pseudonim Aleksandra Głowackiego
- szkopuł w desce

(BJK)

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozłożona książka. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 8 czerwca 2018 r. Nagrodę książkową za rozwiązywanie zadań z 15 maja otrzymuje Władysław Koch ze Stonawy.

Rozwiązywanie minikwadratu magicznego I z 15 maja:

1. ADAM 2. DRAMA 3. AMPER 4. MARS

Rozwiązywanie minikwadratu magicznego II z 15 maja:

1. SOLA 2. OBRUS 3. LUCAS 4. ASSA

Rozwiązywanie logografu łamanego z 15 maja: DZIEŁO